

đa dạng

Phố Đông - Thành Phố Của Tốc Độ

Phan Chánh Dông

Ai nhớ từng nên Thăng Hải hai lần trong 10 năm gần đây thì mỗi cảm nhận nước hết thế nào lại qui hoạch phát triển đô thị, thế nào làm môi trường thu hút đầu tư, thế nào lại tạo môi trường nhất là thế nào lại *sức mạnh của tốc độ* – một lần trong, một biểu tượng của quá trình công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước Trung Quốc.

Thành phố Thăng Hải nằm ở phía Tây của sông Hoàng Phố một chi lưu của sông Trường Giang (giống như Thành phố Sài Gòn cuối triều này nằm về phía Tây của sông Sài Gòn và sông Sài Gòn chi lưu của sông Đồng Nai). Số đó có trên Thăng Hải là vì triều này là nơi tập trung sông của những ngõ dẫn ra biển như bát cầu Chỗ “thông” có nghĩa là “nối, ra”. Nhờ vậy, Thành phố Thăng Hải khởi thủy cũng là một làng ngõ dân. Trong suốt quá trình kinh tế nông nghiệp chuyển sang kinh tế thông mại, văn minh phương Tây nó bắt đầu giao tiếp với văn minh phương kiến Trung Hoa tại vùng này trong suốt khoảng 300 năm, với sự phân khai, giao lưu, thích nghi, tiếp thu và phát triển, thành phố Thăng Hải dần dần hình thành. Đến triều Thế chiến thứ 2, Thăng Hải đã trở thành 1 trong 4 thành phố có nền dân cư nhất thế giới và là một thành phố thông mại phát triển nước mệnh danh là “*Nông Phường Minh Châu*”.

Thăng Hải cũng trải qua số phận như nhà nước nhà của nhiều công quốc Nông và Tây (8 nước cùng chia cắt Thăng Hải) và bị tàn phá suốt cuộc Chiến tranh Trung – Nhật, Chiến tranh Thế giới lần thứ 2, và cả cuộc nổi dậy “Quốc Cộng”. Sau ngày nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa thành lập, với cơ chế kinh tế kế hoạch tập trung quan, liệu bao cấp, Thăng Hải – hơn quốc Nông Phường Minh Châu – nước xem nhờ tăng nhanh nó bắt đầu và cách ly với thế giới phát triển. Một thành phố có trên 10 triệu dân mà 90% dân chúng vẫn dùng “*cầu tiêu tung*”! Do đó mà cuối thập niên 90, khi Thăng Hải nước chọn là thành phố môi trường thì mục tiêu này tiến xây dựng lại thành phố là làm cách nào trong thời gian ngắn nhất ngoài dân có nước cầu xí có ham tới hải!

12 năm qua, thành phố Thăng Hải đã hiện đại nhờ thế nào với gánh nặng cơ sở hạ tầng nghèo nàn lạc hậu nhờ thế? Nhìn kinh nghiệm thành phố Thẩm Quyển, từ một làng chài, sau 10 năm đã trở thành một thành phố hiện đại với 2 triệu dân (lúc bấy giờ), tốc độ

những nhà đầu tư thế giới gọi là “Thanh phố của thế kỷ 21”: sau một năm ngūdậy, người ta thấy có một thanh phố mới, hiện đại bên cạnh thanh phố Hồng Kông!

Thống Hải khoảng 100 km về phía bắc của thanh phố Hồng Kông hiện đại, mà bên cạnh nó là con lạch một vùng đất hoang hoặch nằm bên kia sông Hoàng Phố. Vùng đất này, người Thống Hải và lãnh đạo của Trung Quốc đã quyết định một khu đô thị mới gọi là “Phố Mới” (vì nằm ở phía Bắc sông Hoàng Phố giống như vùng Thủ Thiêm của Thanh phố Hồ Chí Minh) với diện tích rộng 522 km², vùng đất vốn nằm tại bờ sông Trường Giang.

Trong 12 năm qua, với sự xây dựng ngay lập tức của nhân dân, “Phố Mới” đã trở thành một trong những trung tâm kinh tế tại chính thế giới với sự hiện diện của khoảng 80% trong số 500 công ty siêu quốc gia đứng đầu thế giới tại đây. Với sự phát triển nổi lên của khu Phố Mới, thanh phố Thống Hải ngày nay có dân số 13 triệu người, GDP 50 tỷ USD (năm 2000); trong đó khu Phố Mới có 1,6 triệu dân, GDP chiếm 11 tỷ USD (năm 2001); tốc độ tăng trưởng hàng năm gần liên tục ở mức trên dưới 16% qua nhiều năm. Do vậy Thống Hải đã trở thành nhà đầu tư phát triển cho cả vùng bao la gồm 9 tỉnh thuộc lưu vực sông Trường Giang của Trung Quốc, và trở thành các tỉnh trên tiếp cận với nền kinh tế thế giới. Hơn nữa, Thống Hải đã trở thành một thời hiện đại của chủ trương chính sách mới phát triển kinh tế của Trung Quốc một cách mạnh mẽ nhất, sáng tạo nhất, nhanh nhất!

Theo báo chí Hồng Kông ngày gần đây, Thống Hải sắp khánh thành đường xe lửa chạy trên nền đường sắt kiến trúc năm 2003 đã vận hành. Tuyến đường sắt này từ trung tâm thanh phố Thống Hải đến sân bay mới tại khu Phố Mới (sân bay mới này có công suất tiếp nhận lên đến 70 triệu khách/năm khi hoàn thành); vận tốc thiết kế của xe là 505 km/h, vận tốc vận hành là 430 km/h. Nhờ vậy, từ trung tâm thanh phố đến sân bay chỉ cần 7 phút. Với kinh nghiệm sử dụng công trình xe lửa cao tốc này, Trung Quốc sắp tới đây sẽ tiến hành xây dựng tuyến đường xe lửa cao tốc Bắc Kinh – Thống Hải và Thống Hải – Quảng Châu – Hồng Kông.

Cách đây vài năm, khi Thống Hải xây dựng đường vành đai trên khoảng (rộng 6 làn xe) nhằm cải thiện nền kết cấu của thanh phố các chuyên gia phòng Tây đã “phản” rằng không thể hoàn thành trong 3 năm theo kế hoạch. Những việc không thể tin được là công nhân Thống Hải đã xây dựng trong 13 tháng! Với một tinh thần quyết tâm, họ đã lao động 3 ca trong một ngày đêm để rút ngắn thời gian hoàn thành. Nếu ai đã đến khu Phố Mới 5 năm trước đây, chúng ta sẽ chứng kiến cảnh vận chuyển, cải tạo Phố Mới rực rỡ sáng hoa. Một công trường xây dựng vĩ đại khoảng 1000 nghé. Cảnh tượng này nổi lên sự cần thiết làm của người lao động, cái quyết tâm hoàn thành công việc trước thời hạn của các nhà đầu tư, và trên hết là sự quyết tâm vận hành của một nhà đầu tư mà do sai lầm trong những quyết định ban đầu của các nhà đầu tư nên phải kiến trúc trước những nhà đầu tư, nhân dân Trung Quốc bị xấp xỉ, bị chia cắt, bị tụt hậu. Họ đã nhận thức ra rằng con đường cải cách và đổi mới là cần thiết nên phải làm việc gấp 3 lần để bù đắp lại sự tụt hậu trong 100 năm qua.

Kiến trúc và quyết định một đô thị hiện đại trước đây khi xây dựng thanh phố Phố Mới, Thống Hải? Năm 1992, Thống Hải đã mời những công ty thiết kế đô thị hàng

nhà thiết kế: Richard Rogers Partnership của nước Anh, Dominique Perrault Associates của Pháp, Massimiano Fuksas Associates của Ý, Toyo Ito and Associates của Nhật, v.v... 12 công ty nhận xuất các nhiệm vụ qua nội lãnh đạo của Thành phố Hồ Chí Minh đã chia sẻ lại các hợp với ý kiến các chuyên gia trong nước về các nhiệm vụ quy hoạch phát triển phù hợp. Sau nội tổng thể kiến trúc cao tầng hiện nay theo mô hình quy hoạch là một loạt các xây dựng lên. Năm hình nhỏ Nhà truyền hình "Nhà Phụng Minh Châu" cao 468 m, tòa nhà Trung tâm thông tin "Kim Mã" cao 88 tầng do Công ty Skidmore Owings Merrill của Mỹ thiết kế (công ty này đã quy hoạch khu đô thị mới Nam thành phố Hồ Chí Minh – đô thị Nam Sài Gòn), và hàng trăm tòa nhà cao từ 30 – 40 tầng nữa mọc lên nhờ năm trong 10 năm qua đã tạo ra một boom hiện nay của Phố Nhà Hồ ngay hôm nay.

Khi xây dựng Phố Nhà Hồ, Trung Quốc đã tập trung sức mạnh của các nước để biến nơi này thành một thành phố hiện nay, tiêu biểu cho sự hội nhập quốc tế và là cửa ngõ của các nước khác ra thế giới bên ngoài. Ngay từ nay, khi các công ty nước ngoài còn ngẩn ngẩn này từ vào đây thì bên cạnh có sự hai tầng không sai lệch thành tầng nước nhà nước này từ trước, hàng chục tòa nhà cao tầng (nước biết là khoảng 80 tòa nhà) thuộc tất cả các thành phố, các công ty, các doanh nghiệp... thì nay xây dựng lên, tạo ra một sự thu hút và cung cấp công việc với các nhà này từ nước ngoài. Từ nay tạo ra một hiệu ứng phát triển ngay từ nay kế hoạch. Nhiều nay cho thấy Trung Quốc đã đạt sự đầu tư của các nước để tạo ra một lực hút người nước ngoài đến đây từ, và một lực này các ngành, nhà phòng cũng tham gia xây dựng, tạo nên một niềm tin cho sự phát triển này với các nước Trung Quốc hiện nay.

Vấn đề tạo nhân tài? Trong 20 năm tới nữa, Trung Quốc đã trở nên giàu đẹp và xây dựng niềm tin (xây dựng các trường Nhà hoặc có trình độ hạn chế như Nhà hoặc Bắc Kinh, Nhà hoặc Thanh Hoa...) chuyển qua nên giàu đẹp này tạo công việc, công việc môi trường cho du học nước ngoài. Bằng mọi hình thức, trong 10 năm gần đây, nhà có hàng trăm ngàn sinh viên du học nước ngoài. Ban này chỉ khoảng 10-12% trở về nước sau khi tốt nghiệp, những hiện nay, với chính sách ưu đãi và tạo nhiều thuận lợi cho sinh viên du học nước ngoài trở về nhà từ kinh doanh (bắt đầu từ nay có quốc tịch nước ngoài), do đó nhà có trên 30% số người về nước. Một câu nói nổi tiếng của một nhà lãnh đạo Trung Quốc rằng "học sinh du học nước ngoài nếu tốt nghiệp về ngay: rất tốt, nhà nước sẽ sử dụng ngay; nếu học về 5 – 10 năm: học không những chỉ mang về mà còn đem về các kinh nghiệm, bí quyết sản xuất kinh doanh tiến tiến của nước ngoài, hay các tiến bộ thì càng tốt hơn. Những giáo sư là học sinh sinh sống tại nước ngoài: thì sau này hàng đầu của Trung Quốc bản qua nước này ta sẽ có một kinh tế thịnh vượng thì cũng không có gì không tốt!"

Nhờ ông Tô Khuân Ninh, phó thủ trưởng thành phố Hồ Chí Minh, nay tổng nói, việc này tạo ra nhân tài này xây dựng nhà nước là vào cung quan trọng, những việc này tạo ra một môi trường tốt nên nhà này có thể làm việc nước càng tốt quan trọng hơn vì với một môi trường thuận lợi rồi môi trường ta không những sử dụng nước nhân tài do nhà nước ta tạo ra mà còn có thể sử dụng nhân tài của toàn thế giới. Nhiều nay chính là một trong những nguyên nhân chủ yếu tạo nên tốc độ phát triển nhanh chóng của thành phố Hồ Chí Minh hôm nay.

Ngày 3/12/2002 vừa qua tại thành phố Monte Carlo, 89 quốc gia thành viên của Tổ chức Triển lãm Thanh niên Kinh tế Văn hóa Khoa học Kỹ thuật Quốc tế (Bureau of

International Expositions – BIE) đã bồi đắp cho thành phố Thượng Hải tổ chức World Expo 2010. Thành công này sẽ giúp cho Thượng Hải có thêm một năng lực phát triển mới trong năm 2010.

Theo lời thì trường thành phố Thượng Hải, đây là thành quả của 3 năm chuẩn bị. Thượng Hải nổi ra trên thiết kế đô thị World Expo 2010 với tổng diện tích rộng 540 ha dọc 2 bên bờ sông Hoàng Phố khoảng giữa 2 chiếc cầu Nam Phố và Tô Phố bên khu vực ngoại ô này thành Trung tâm triển lãm hiện đại vĩnh cửu trong vòng 8 năm tới (trong nội khu triển lãm chính rộng 240 ha nằm ở bờ Đông sông Hoàng Phố).

Sơ kiến này không những năm báo cho thành phố Thượng Hải tăng trưởng GDP với tốc độ 2 con số hàng năm, mà quan trọng hơn là sự gia tăng tốc độ hội nhập và quốc tế hóa thành phố Thượng Hải để lo ngại 10 năm nữa là lâu với sông Trường Giang cùng phát triển.

Tốc độ tăng trưởng kinh tế mạnh mẽ. Những sơ đồ ra mắt kiểu tổ chức triển lãm quốc tế mới chân trời mới, một khả năng mới chính là nền tảng cho một tốc độ năng động tại Phố Đông, Thượng Hải. Nói với nước ta, nhiều năm ngắm nghía vì sao chúng ta chưa có một tốc độ phát triển như Phố Đông, Thượng Hải? Mong rằng sẽ có những năm mới nên chúng ta khỏi tuột xa hơn.

- *Thượng Hải có tên trên bản đồ Trung Quốc cách nay khoảng 700 năm với tên là Huyên Thượng Hải; 300 năm qua Cảng Thượng Hải là nơi giao tiếp giữa nước phong kiến Trung Quốc và các nước phương Tây. Mới cho đến năm 1930. Thượng Hải mới trở thành nền và hành chính là thành phố Thượng Hải trực thuộc Trung ương.*
- *Tổ chức Triển lãm Thanh tẩu Kinh tế Văn hóa Khoa học Kỹ thuật Quốc tế (Bureau of International Expositions – BIE) đã có cách đây 150 năm. Hàng năm có tổ chức những triển lãm chuyên ngành và 5 năm có tổ chức triển lãm tổng hợp một lần. Kỳ triển lãm này World Expo 2010 có 5 thành phố của 5 quốc gia đang cai trị gồm Trung Quốc, Nga, Hàn Quốc, Ba Lan, Mexico.*

